

Bevroren behoeften

Colofon

ISBN: 978 94 6365 286 5

1e druk 2020

© 2020, Marij van der Meij

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Het gedicht op pagina 277 heeft als titel *Liefde op het eerste gezicht* en is met toestemming overgenomen uit de gedichtenbundel *Einde en begin* van Wislawa Szymborska.

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Bevroren behoeften

Marij van der Meij

Het midden van mijn lichaam bestaat uit een zak met gekleurde draden die aan elkaar zijn geknoopt. Het kost me moeite om ze los te krijgen en als het is gelukt, word ik wakker van een indringende pieptoon en handen die opnieuw de slangen aan mijn armen bevestigen.

Naast het bed in de witte kamer staat een kastje. Aan het chromen frame hangt een kaart met een grafiek waarop een grillige lijn eindigt op de cijfers 39,4. Op het kastje ligt een dichtbeschreven vel papier dat ik probeer te pakken. Dat lukt niet. De riemen waarmee ik ben vastgesnoerd, drukken tegen een pijnlijke plek aan mijn linkerzij. Ik ga weer liggen en staar naar het plafond. Mijn hoofd is een vierkant, wit vlak waarin niets beweegt.

De deur valt met een scherpe klik in het slot. Een vrouw in witte jasschort komt binnen. Wild krullend haar met veel grijze strepen en donkere ogen, waarbij de lichte kleur van haar huid afsteekt. Ze is lang en stevig, stelt zich voor met een lage stem.

‘Jane Vlachos, arts en psychiater in dit ziekenhuis. Ik ben aan jou toegewezen als behandelaar.’ Ze grijnst. ‘Toegewezen is niet helemaal juist, ik koos jou.’

Ik open mijn mond, vorm woorden zonder geluid.

‘Ik stel vragen, jij knikt ja of nee.’

Ik knik.

‘Heb je pijn?’

Nee.

‘Je krijgt pijnstillers. Als je pijn krijgt, druk je op de rode knop.’ Ze wijst op een apparaatje dat binnen handbereik aan het bed hangt.

‘Weet je wie je bent, waar je bent, welk jaar het is?’

Ik schud nee, maak het schrijfgebaar. Terwijl ik schrijf, voel ik haar blik.

‘Medicijnen van invloed op stem/geheugen?’

‘We weten het nog niet. Het is een hoge dosis, het zou kunnen.’
Ze schuift haar stoel naar achteren, richt haar donkere ogen op mij.

‘Het is november 1995. Dit is het ziekenhuis van Cairns, een stad in het noorden van Australië, waar je sinds zes jaar woont en werkt. Deze informatie hebben we van je werkgever. Je bent Nederlands, heet Mia van Hof, bent 45 jaar. Je was drie maanden spoorloos tot iemand vorige week aan de politie meldde dat op Clifton Beach een vreemd pakket lag. In dat pakket zat jij.’
Ze fronst, haar linker ooglid knippert.

‘Een gevaarlijke plek met krokodillen in de buurt. Het is onduidelijk hoelang je daar hebt gelegen. Je hebt een ontstoken wond aan je linkerzij, ontstekingen aan beide onderarmen door veelvuldige injecties, je lijdt aan uitdroging en ondervoeding. Ongedierte alom, vooral op je hoofd.’

Haar oog knippert niet meer. ‘Je hebt aan mij te danken dat niet al je haar is weggeknipt.’

Ik grijp naar mijn hoofd.

‘Spiegel!’ schrijf ik met onwillige vingers.

De ronde handspiegel weerkaatst een smal, wit gezicht met bleke, blauwe ogen, blonde plukken haar rondom korsten en verkleuringen, bloeditstoringen misschien. De spiegel valt op het bed.

‘Dat komt weer in orde. Je haar zal sneller groeien dan je wond zal helen,’ zegt ze rustig.

‘Je werkt als jurist in een collectief in Cairns. Drie maanden geleden reisde je voor een congres naar Cape York, sliep een nacht in het gereserveerde hotel, daarna ben je niet meer gezien. Je werkgever meldde dat aan de politie, die je huis doorzocht, je computer in beslag nam en contact heeft met collega’s in Cape York. Er is tot nu toe geen aanknopingspunt gevonden.’

Ze staat op, komt terug met twee glazen water. In mijn glas staat een rietje. Het koude water loopt uit mijn mondhoek naar mijn hals. Ze buigt naar me toe, dept met een tissue het vocht weg.

De lijnen rond haar ogen en langs haar mond verdiepen zich als ze glimlacht. Ze lijkt jonger, zo dichtbij.

‘Elke middag kom ik langs en zal bij de meeste fysieke onderzoeken aanwezig zijn. Ik praat voor jou en met jou en maak een behandelplan. Stem en geheugen lopen meestal niet zo ver weg.’

Haar stem hapert. ‘De wond aan je zij is een tatoeage, een inheems symbool van geweld, denken wij.’ Haar lange, slanke vingers raken me even aan.

Jane Vlachos houdt woord en elke middag ben ik in afwachting van de klop op de deur.

Mijn geschiedenis is zo oud als mijn verblijf in deze kamer: zeven weken bijna. De wond is genezen, mijn haar groeit, praten kan ik nog steeds niet en soms lijkt iets een herinnering, een oud beeld, dat ik niet kan plaatsen, niet wil plaatsen misschien, gewend als ik ben geraakt aan de rust van de witte kamer en ook aan Jane.

En aan Peggy, de kleine, roodharige verpleeghulp die geen moment haar mond houdt. Met haar loop ik door het ziekenhuis-park. Zij verhaalt levendig over zomeractiviteiten in de stad en over palmbomen aan het water, die in deze tijd zijn versierd met kerstverlichting.

Ik schrijf een woord in mijn boekje en laat het haar zien.

‘Ja,’ zegt ze. ‘De Esplanade. Goed van jou!’

‘Ik heb een herinnering,’ laat ik Jane lezen zodra ze binnen is.

‘De Esplanade,’ zegt ze verrast. ‘Wat?’

‘Grijs zand, grijs water, de geur van suikerspinnen,’ schrijf ik.

‘Je herinnering klopt. De Esplanade is geworden tot een moeras voor de toerist.’ Ze grimast en trekt een stoel tot naast het bed.

‘Het kerstweekend komt eraan en bijna alle patiënten gaan naar familie. Artsen en verpleegkundigen ook. Om jou niet hier in de stilte achter te laten, is gesproken over gastopvang. Peggy bood zich aan, ik ook. Niet ongewoon in dit ziekenhuis trouwens. De vergadering wees mij aan en dat zou ik zelf ook hebben gedaan. Als je wil, breng je het weekend bij ons door.’

Ik kijk haar aan.

‘Fiona, mijn partner, en een logee, een vriendin van ons. Geen drukte.’

Dan knik ik en besef dat de stille, witte tijd in deze ziekenhuiskamer voorbij zal gaan.

Een dag voor het weekend levert Peggy een kleine reistas met wat kleding bij me af.

‘Van Jane. En zorg dat je morgen op tijd bij de ingang staat, ze heeft een hekel aan wachten.’

Jane heeft de wind eronder.

De volgende ochtend sta ik onwennig voor de spiegel. Een lange, dunne vrouw in een zwarte broek en een wit T-shirt kijkt me aan met ogen die te groot zijn voor het magere gezicht. Ik knik haar bemoedigend toe.

Met de reistas in de hand loop ik door de draaideur. Op de klok boven de ingang is het vijf voor elf. Vijf minuten te vroeg. Af en aan rijdende auto’s, mensen stappen in of uit, een klein meisje steekt haar buik vooruit en staart me met haar gitzwarte ogen indringend aan. Vier over elf. Sta ik op de juiste plek? Een grote jeep stopt in de schaduw van de acaciaboom naast de ingang. Jane stapt uit. Ze draagt een rode hemdjurk die haar mooi staat.

‘Het normale leven.’ Ze heeft het spottende lachje dat ik inmiddels van haar ken. Rijdend vertelt ze over de route die we volgen, ondersteunt haar woorden met armgebaren. Bloeiende, paarse jacaranda’s en rode bottlebrush vullen de lanen en overal hangt de geur van eucalyptus, die ik herken.

Ik schrijf dat op.

Ze knijpt haar ogen samen, knikt.

‘Geur blijft sterk in het geheugen, soms heb ik zo’n herinnering uit mijn vroegste jaren in Griekenland,’ zegt ze terwijl we een hoog punt net buiten de stad bereiken.

‘Zo’n uitzicht zie je niet vaak.’ Ze maakt een weids gebaar naar immens diepgroene bomengroepen met plukjes huizen ertussenin. In de verte is de zee azuurblauw onder de wolkeloze lucht.

‘De Koraalzee, het grootste rif ter wereld, de Barrier Reef.’ Jane gooit woorden in de lucht alsof ze wil dat mijn geheugen ze vangt en kijkt me hoopvol aan.

‘Zee herken ik. Of het deze is, weet ik niet,’ schrijf ik.

De jeep daalt langzaam door de lanen. Warme, aangename lucht stroomt door het raam. Ik leg mijn hoofd achterover, adem diep in.

Er rijden geen auto’s, er lopen geen mensen, er spelen geen kinderen in de lome stilte van de lanen waar we doorheen rijden.

‘Ik woon in deze stad zeg je, maar hier ben ik niet vaak geweest, denk ik.’ Ik laat het haar lezen.

‘Jawel. Dit is je huis.’ Ze stopt voor een vierkant blok op palen.

Er borrelt iets in mijn hoofd, maar ik krijg het niet te pakken.

‘Zeg het maar,’ zegt ze na een lange stilte.

Ik schud mijn hoofd, weet het niet.

Zwijgend rijden we verder en ik veer op als Jane na hoogstens tien minuten rijden een steile oprit indraait en de jeep parkeert naast twee andere auto’s.

‘Bijna buren! Mijn huis zo dicht bij het jouwe,’ schrijf ik en blijf verbluft naast de jeep staan.

‘Ja, in dit land ben je dan bijna buren.’ Ze slaat een arm om mijn schouder en leidt me de tuin in. ‘Ons uitzicht is ook niet slecht.’

Tussen de bomen door zijn ook hier de stad en de zee te zien. Niet zo weids, niet die helle kleuren. De bomen aan de rand van de tuin werpen schaduw, temperen het licht, maken het vertrouwd, huiselijk bijna.

Ik draai me om naar het huis, een robuust gebouw van verweerde planken, met hoge, getinte ramen over de hele breedte van de gevel.

Achter een van de ramen zie ik het silhouet van een vrouw. Ze staat onbeweeglijk in de weerkaatsing van bomen in het glas, de armen langs het lichaam.

‘Er wordt op ons gewacht,’ zegt Jane. ‘Laten we naar binnen gaan.’

Net als Jane laat ik mijn schoenen achter bij de deur en ik voel

de groeven van de stenen vloer onder mijn blote voeten. De ruimte waar ik binnenstap is open van nok tot vloer en lijkt het hele huis te beslaan. Midden in de kamer staat een hoekbank waarop je zou kunnen wonen, de wanden zijn volgepropte boekenkasten en ervoor staan fauteuils, voetenbankjes en tafeltjes in alle maten en kleuren. Voor de open keuken staat, met zicht op de tuin, een ruwhouten tafel waaraan gemakkelijk twaalf mensen kunnen zitten.

Plotseling zwaait een bijna onzichtbare deur tussen de boekenkasten open en een wolk van kleuren komt met snelle stappen en geopende armen op me af. Een bos rode krullen, felblauwe ogen, een grote vrouw in een wijde jurk met bloemmotief.

‘Welkom.’ Ze slaat haar armen om me heen, tilt me bijna op.

‘Dit is Fiona,’ zegt Jane. ‘Voor je het weet, heeft ze voor jou ook zo’n bloemperk in elkaar genaaid.’

Fiona schudt haar hoofd. ‘Luister niet naar haar. Wil je iets drinken, eten?’ Haar ogen zijn wijd open, haar stem is vrolijk en licht. ‘Je moet me veel over jezelf vertellen.’

‘Ze kan niet praten.’ Jane kijkt me aan.

‘O, dat kan ze wel, er is meer dan woorden alleen,’ zegt Fiona terwijl ze naar de keuken loopt.

Ik kijk om me heen en op dat moment maakt, als uit het niets, een gestalte zich los van de ramen en loopt langzaam op me af. Het silhouet.

Ze staat voor me. Groot, krachtig, in een versleten, grijze broek en T-shirt, met achterovergekamd, donker haar tot laag in haar nek, een weerbarstige lok valt over haar voorhoofd. Leigrijze ogen glijden over me heen.

‘Sarah.’ Ze steekt haar hand uit.

Binnen twee seconden zeg ik: ‘Dan ben ik Rachel.’

Ik zeg het hardop, voel haar hand in de mijne.

‘Ja.’ Een donkere stem met een lichte noot erin.

Ik ril. Er hangt elektriciteit in de lucht.

Vanuit mijn ooghoek zie ik Janes verraste blik. ‘Je praat, zeg het nog eens.’

‘Rachel,’ zeg ik en ik blijf Sarah aankijken.

We zitten aan de grote eettafel, drinken de koele drankjes.

‘Het komt doordat je uit de witheid van het ziekenhuis weg bent,’ zegt Fiona. ‘Kleuren brengen emoties in beweging, dat werkt ook op de stem.’

Jane duwt met driftige bewegingen van het stampertje de ci-troen door haar drankje. Ik vang haar blik. Kijk naar de trek om haar mond, die ik niet eerder zag.

‘Praat geen onzin.’ De toon van haar stem is scherp, snerend.

‘Het is geen onzin. Wit staat voor stilte en kalmte, er beweegt niet veel. Kleuren prikkelen je gevoel, maken je hersenen actief.’

Jane snuift, neemt een aanloop en kopt: ‘Laat haar brein aan mij over. Bemoei je er niet mee.’

‘Kom op, Jane.’ Sarah houdt haar hoofd in de nek, knijpt haar ogen half dicht en neemt het op voor Fiona. ‘Het is niet onmogelijk, de oude Grieken filosofeerden al over de invloed van kleuren.’

Ze mijdt mijn blik, kijkt weg van Fiona, die een rode vlek in haar hals heeft, en houdt Janes ogen strak vast.

‘We zullen zien.’ De trek om Janes mond maakt haar gezicht hard.

Na een kleine lunch laat Fiona mij de logeerkamer zien.

Achter de deur in de boekenkast loopt een donkere gang met aan weerszijden deuren die naar slaapkamers en werkkamers leiden.

De slaapkamer van Fiona en Jane is sober ingericht, in mat-grijze kleuren. ‘Die slapen beter,’ zegt Fiona met een ernstig gezicht. In de kamer aan het einde van de gang logeer ik. Dezelfde mat-grijze wanden omringen een bed, een kast en een stoel. Op het nachtkastje staat een vuurrode bloem in een klein vaasje, de enige kleur in de kamer.

‘Voor jou,’ zegt ze met een glimlach.

De kamer naast de mijne lijkt volop in gebruik. Het bed is on-

opgemaakt, het bureaublad gevuld met stapels papier, de computer staat aan.

‘Sarahs kamer. Als ze blijft logeren, neemt ze nakijkwerk van haar studenten mee.’

Het grijs van een wand is doorbroken door een grote kleurenfoto van een oud landschap, waarop een gebogen man over een eindeloze weg loopt.

‘Sarah maakte deze foto kort voor ze naar Australië verhuisde. Het huis waar ze is geboren ligt aan deze weg.’

‘Jane en Sarah Grieks?’ schrijf ik op mijn blokje.

‘Ze woonden beiden in Athene, studeerden aan dezelfde universiteit, maar door het leeftijdsverschil zijn ze elkaar nooit tegengekomen. Jane is 56 jaar, Sarah 48. Ik ben 54, jij bent jonger, denk ik.’

‘Jane zegt dat ik 45 jaar ben,’ schrijf ik.

‘Jane heet eigenlijk Jacinthe en Sarah Sophronia, namen die ze hier niet willen gebruiken.’

‘Waarom?’ mime ik.

‘Om de afkorting. Tenminste, dat zeggen ze. Jane wil niet Jac worden genoemd en Sarah niet Sop.’

Ze kijkt peinzend. ‘En jij bent Rachel, maar eigenlijk Mia. Ik ben dus de enige hier in huis met haar eigen naam.’

De werkkamers van Jane en Fiona zijn verbonden door een tussendeur. Janes kamer is ruim en leeg.

‘Haar nachtkamer. Als Jane niet slaapt, tekent ze.’

Een zwarte tafel met vellen papier en potloden, een gesloten metalen kast, een stoel waarover een jasje hangt. Als Fiona de tussendeur opent, valt een schuine streep licht over een zwart-wit tekening die boven de tekentafel hangt. Drie kleine jongens zitten dicht tegen elkaar aan op een bank in een armoedig ingerichte kamer. Uitvergrote, asymmetrische gezichten met breed open monden, waaruit hun dikke tongen hangen. De ogen zijn lege kassen.

Ik deins terug, trek mezelf los van die tekening. Macaber en grotesk. Twee woorden die bij me opkomen.

‘Waar blijf je?’ Fiona roept me vanuit haar kamer, de enige waar blinden en ramen openstaan en die bijzonder kleurrijk is. Ik stap in het licht en mijn schouders ontspannen.

‘Betoverend,’ zeg ik hardop.

‘Aha, alweer een woord!’ Ze trekt haar wenkbrauwen op. ‘Ik ben fysiotherapeut en gebruik de kleurenbetekenis omdat ze inzicht geeft en ontspant. Er zijn collega’s die er niet in geloven, maar ik wel.’

Ze wijst met een aanstekelijk enthousiasme naar een schema dat aan de muur hangt en volgt met haar wijsvinger een rode lijn.

‘Jane heeft sterrenbeeld Leeuw, rood hoort daarbij. Creatief, gul, maar ook bazig en vechtlustig.’ Ze zet haar vinger op de gele lijn. ‘Sarah, de Boogschutter. Filosofisch, open en eerlijk, soms tactloos en argwanend. De oranje lijn ben ik. Ram, begripvol, moedig, maar ook naïef en impulsief. Welk sterrenbeeld heb jij?’

Ik prik mijn vinger op het schema en wijs de datum aan die Jane heeft genoemd.

‘Aha, stier. Ook rood, maar niet het felle, meer donkerrood. Behulpzaam, geduldig, maar ook koppig, en je moet waken voor de woede. Herken je dat?’

Ik schud mijn hoofd.

‘Komt nog wel, of misschien passen de woorden niet bij jou.’ Ze gaat op de rand van de tafel zitten.

‘We hebben een huis in de bergen, een oud jagershuis met een kleine slaapzaal. De laatste keer dat we daar waren, een week of twee geleden, blokkeerde midden in de nacht een inbreker de deur van die zaal en wij, Sarah, Jane en ik, zaten in de val. Een gevaarlijke situatie, angstig ook. Welnu. Sarah zei dat inbraken nou eenmaal voorkomen, dat het wel voorbij zou gaan en wachtte af. Jane probeerde de inbreker met woorden te verleiden en toen hij niet reageerde, eiste ze woedend dat hij de deur zou openen en geloofde erin dat haar autoriteit zou werken.’

Ze lacht. ‘En ik had de stalen kam waarmee ik mijn krullen tem in mijn zak en kreeg daarmee een dichtgespijkerd luik in de

slaapzaal open. Ik klom door het raam naar buiten, schreeuwde om hulp naar het buurhuis zo'n vijftig meter bij ons vandaan. Met Thomas en Diana, onze burens, ging ik het jagershuis binnen en we ontdekten dat de inbreker was verdwenen.'

Ze zwijgt een moment.

'Het gesternte waaronder je wordt geboren, is in grote lijnen bepalend voor wat je doet, ik geloof daarin. Je hebt geen keus en soms laat je elkaar in de steek.'

Ik kijk naar de zachte lijnen in haar gezicht en vraag me af wat ik in die situatie zou hebben gedaan.

'Wat nam de inbreker mee?' schrijf ik.

'Dat was interessant. Hij, we gingen ervan uit dat het een man was, dronk een kop koffie aan de keukentafel, rookte een sigaret en liet de peuk achter in het lege koffiekopje. Hij nam niets mee, maar liet een papiertje achter met een onduidelijk geschreven, voor mij onbegrijpelijk woord in het Grieks.'

'Peuk en briefje bewaard?' schrijf ik. Mijn onbekende jurist wordt wakker.

'Nee. Sarah heeft het briefje onmiddellijk versnipperd en samen met de peuk weggegooid.'

We lopen terug naar de woonkamer, waar Jane en Sarah nog steeds aan de eettafel zitten. Ze voeren een gesprek in een vreemde taal, Grieks, dat weet ik nu, en kijken mij aan als ik dralend bij de tafel blijf staan.

'Ga zitten.' Jane klopt op de stoel naast haar. 'Ik heb Sarah net verteld dat je jurist bent.'

Sarah zit tegenover mij en kijkt me nieuwsgierig aan.

Gevangen in haar blik hoor ik niet wat Jane tegen me zegt, zodat ze met haar vingers knipt. 'Ook nog doof geworden?'

'Nee.' Ik kijk recht in haar donkere ogen. De koele blik is verdwenen, de trek om haar mond ook.

'We spraken over een gerechtelijke uitspraak.' Sarah schuift de geopende krant die op de tafel ligt naar me toe. 'Jane zegt dat een jurist van jouw collectief erbij betrokken is.'

Gretig trek ik de krant naar me toe, onttrek me aan die leigrijze ogen die me ongedurig maken.

Een twee pagina's groot artikel gaat over de uitspraak van een rechter aan het hooggerechtshof inzake een moord. Uit respect voor de Aboriginalcultuur, waarin geen rechtbank en geschreven wetten bestaan, maar wel traditionele en rituele straffen, besloot de rechter het beoordelen en het uitvoeren van de straf over te laten aan het Aboriginalrechtssysteem.

De overweging is dat de dader na het uitzitten van een gevangenisstraf alsnog de traditionele straf zou moeten ondergaan en hiermee twee keer voor hetzelfde feit wordt veroordeeld.

Nationaal en internationaal is kritiek ontstaan. Een moordenaar laten gaan, botst met het Australische rechtssysteem waarin moord een celstraf vereist.

In een kort interview laat de verdediger van de dader, een vrouw van het Advocaten Collectief Cairns, weten dat ze de al wat langer lopende zaak overnam van een collega en dat het gehele collectief achter het besluit van de rechter staat. Celstraf en daarna de rituele straf is dubbel-straffen. Uit veiligheids-overweging wordt haar naam niet genoemd.

Karen. De naam komt uit het niets vandaan. Net als de beelden. Het gebreide vestje, sluik haar in een staart, volle, rode wangen, vooroverleunend op haar bureau, dat tegenover het mijne staat.

'Karen,' zeg ik met schorre stem tegen Jane. 'De verdediger is Karen, mijn collega.'

Jane knikt, en blijft knikken, wachtend op meer. Wat niet komt. Alles is weer stil en wit, alleen Karen is gebleven.

'Een neef van de vermoorde man is een van mijn Aboriginalstudenten,' zegt Sarah. 'Van hem hoorde ik dat de dader is vrijgelaten, maar geen rituele straf onderging. Volgens de neef is hij met open armen ontvangen, omdat hij de juiste man heeft gedood. "Ze zijn blij dat ze van hem af zijn," zei hij.' Ik probeer het verhaal aan het beeld van Karen vast te knopen,

maar het is te vaag. Karen en een dossier op haar bureau, meer verraaft mijn geheugen niet.

Sarah staat op, zegt dat ze nog werk te doen heeft. Mijn handen knijpen in de leuning van de stoel. Ik zoek houvast en kijk haar na. Ze loopt zoals ze eruitziet, met rustige pas, bedachtzaam. Halverwege kijkt ze om, lacht.

Jane zegt dat ik beter even kan slapen. In de logeerkamer lig ik met open ogen op mijn rug en luister naar gedempte geluiden in de kamer naast de mijne, de logeerkamer van de vrouw met de leigrijze ogen.

Ik leg een hand op mijn middenrif en voel een bonzend hart. Van elf tot drie op deze vrijdag is meer in beweging gezet dan in de zeven weken die eraan voorafgingen, waarin soms een vage en verre herinnering opdook, meer niet.

‘Tenminste tweehonderd stammen, met eigen taal en naam.’ Fiona legt het bestek op tafel en wijst op het krantenartikel. ‘Ze willen het woord ‘Aboriginals’ vervangen door de naam van een stam, maar kunnen niet kiezen omdat er zoveel namen zijn.’

‘Zoveel zijn er niet meer over na de weekendjachtpartijen van tweehonderd jaar geleden,’ zegt Jane sarcastisch, een schaal met groente in haar handen. ‘De net aan land gekomen Engelsen dachten dat het dieren waren.’

‘Degenen die over zijn, zijn heel goed met kleuren.’ Fiona negeert Janes opmerking. ‘Zie je die figuur met punten op dat doek?’ Ze wijst naar een wand naast het raam. ‘Dat is geschilderd met uit het hoofd geplukt haar van de kunstenares. Aboriginals hebben sterk, stevig haar en kwasten waren te duur voor ze.’

Ik ben me voortdurend bewust van Sarahs blik, sta op en loop naar het doek. Het schilderij is een carroussel van dotten verf in felle kleuren. Het kolkt door mijn hoofd, ik kan me bijna niet staande houden.

Jane ziet dat. Ze vouwt de krant dicht, schenkt wijn in de gla-

zen en reikt mij een glas aan. 'Genoeg voor vandaag, een nieuw medicijn,' zegt ze grijnzend.

En dan proosten we op de avond die gaat komen en die deze heildronk waarmaakt. Mijn stem komt steeds beter op gang en tegen middernacht neuriën we mee met Sarah die zingt: *'And we're rolling, rolling, rolling on the river.'*

In de stilte van de nacht sta ik op en loop, als vanzelf, naar de kamer naast de mijne. Haar ogen staan wijd open, haar armen liggen gestrekt boven haar hoofd en ergens brandt een klein lampje. De weelde van huid op huid en aan het einde van de nacht, vlak voor ze wakker wordt, ligt haar hoofd op mijn schouder, loopt er een spoortje spuug uit haar geopende mond, dat ik voorzichtig wegkus.

In het ochtendlicht bekijkt ze de wond aan mijn linkerzij. Ze schrikt als ze langs de rafelige randen strijkt en ik stel haar gerust, zeg dat er na een tijd misschien wel een prachtige tattoo tevoorschijn komt.

In het felle licht van de badkamer bekijk ik zelf de wond nog eens. Een rauw stukje huid, waar nog niets uit af te lezen valt. Ik trek mijn T-shirt eroverheen en knik naar mijn spiegelbeeld. De wond moet wachten.

Tijdens het ontbijt stromen warme lucht en het geluid van kwetterende vogels door de wijd geopende ramen naar binnen.

Jane bladert door een krant, maar heeft een alerte blik als ze van mij naar Sarah kijkt en weer terug.

'Goed geslapen?' Haar toon is vlak.

'Hmm,' mompelt Sarah.

Ik knik, krijg het warm.

'Ik ga vandaag met jou naar je huis,' deelt Jane mee. 'Eens zien wat dat met je geheugen doet.'

Zwijgend kijk ik haar aan.

'Niet nieuwsgierig?' vraagt ze.

'Niet nu.' Ik zoek Sarahs ogen, wil in het nu zijn en bij haar.

‘Laten we vandaag naar het jagershuis gaan,’ zegt Fiona. ‘Ik vertelde Rachel er gisteren over.’

‘Zou je dat willen?’ Sarah kijkt naar mij.

‘O, ja.’ Ik ontwijk Janes blik.

‘Dan doen we dat.’ Ze houdt opnieuw haar hoofd in de nek en kijkt met halfgesloten ogen naar Jane, die terugkijkt, haar hoofd schudt, maar zwijgt.

De weg naar het jagershuis duurt bijna twee uur, stijgt sterk en heeft meer dan tweehonderd bochten. ‘Ik heb ze een keer geteld,’ zegt Fiona.

Sarah rijdt, Jane zit naast haar. Ze wijzen op iets, zeggen iets, soms in het Grieks. Fiona zit knikkebollend naast me op de achterbank, slaperig van die draaiende auto.

Ik zit diep weggedoken, uit het zicht van de achteruitkijkspiegel, en construeer de beelden die in rap tempo rondom Karen beginnen te ontstaan.

Ik fiets door zonnige straten op weg naar het collectief, een te zware tas hangt aan mijn schouder omdat ik in Cairns nog steeds geen geschikte fietstas vond. Ik zie het lage, lange gebouw duidelijk voor me, neem de vijf treden van de houten trap, die nodig geleverd moet worden. Karen, die haar twee jonge kinderen vroeg naar de crèche brengt, is er altijd eerder dan de anderen en ik koester de warme gezelligheid van het eerste uur.

Het zijn mijn eerste jaren in Cairns, ik woon alleen, ken, behalve Karen, weinig mensen. Karen is vrolijk, ongekunsteld, maakt moeiteloos contact en, vooral dat, ze staat als vanzelfsprekend in het leven, iets wat ik bewonder, begeer, nooit heb bemachtigd. Ik houd me staande in het leven dat voor Karen zonneklaar is, een verschil dat mijn geheugen me feilloos aanreikt hier in de auto.

Zij heeft de Aboriginalzaak, waar we soms samen aan hebben gewerkt, dus van mij overgenomen. Ik weeg het besluit dat ik, een etmaal verwijderd van het ziekenhuis, heb genomen. Het zal niet moeilijk zijn de route naar het advocaten-collectief opnieuw te vinden.

‘The Tablelands’ staat op een groot bord.

‘Zevenhonderd meter boven de stad,’ onderbreekt Fiona mijn gedachten. ‘Andere vegetatie, bomen met groter blad en koeler dan bij ons. Hier wonen weinig mensen.’

Sarah parkeert de jeep op een kleine parkeerplaats, waar onder de bomen een bemodderde terreinwagen staat.

‘Van Thomas en Diana. Sinds hun pensioen wonen ze hier permanent, onze enige burens in de wijde omtrek.’

De laatste kilometer leggen we af over een met groen overdekt pad dat zo smal is dat we achter elkaar moeten lopen.

‘Fiona heeft het huis gevonden. Diana was een Flying Doctor en Fiona vloog vaak mee voor patiënten. Zo kwam ze aan een uitnodiging voor een weekend hier en maakte foto’s van het jagershuis. Een week later zijn we gaan kijken en daarna hebben we het gekocht, Fiona, Jane en ik. Een bouwval, die we met hulp van Diana en Thomas voor een groot deel zelf hebben opgeknapt.’ Ze knikt naar het huis. ‘Ik had huizenbouwer kunnen worden in plaats van docent Griekse taal en geschiedenis.’

Mijn ogen strelen de uitdrukking op haar gezicht. Ik lach, houd mijn armen stijf op mijn rug, mijn handen ineengeklemd.

Het jagershuis is een eenvoudig, langwerpig gebouw van donker hout, met een schuin aflopend dak van over elkaar vallende lestenen. In het midden zit een deur, waarachter het leven zich afspeelt voor een grote, zwartgeblakerde openhaard en een open keuken, waaraan elk modern gemak ontbreekt. Een middeleeuws sprookje in een door bomen omringd gebied.

In het slaapzaaltje staan aan een wand vijf of zes kribben met matrassen en dekbedden, met daartegenover rekken met jassen, sjaals, mutsen en handschoenen. Door de kieren in de luiken valt een enkele lichtstraal.

‘Dit is het raam waar ik doorheen kroop.’ Fiona duwt tegen het luik, dat los tegen het raam staat. ‘Ai, Thomas is vergeten het opnieuw vast te timmeren.’

Als het vuur in de haard de ruimte verwarmt, wordt er op de deur geklopt. Thomas en Diana. Ingegeven door de schoor-

steenrook doen ze een controlerondje. Het echtpaar wordt omhelsd en ik schud de handen van een lange, magere man met uitvergroete ogen achter dikke brillenglazen en een kleine, tanige vrouw met een alerte blik. In hun bruine, identieke leren laarzen, corduroy broeken en safari jasjes gaan ze op in de kleuren van het jagershuis.

Jane stelt mij voor als een patiënt die het kerstweekend bij haar doorbrengt. 'Tedereen verlaat het ziekenhuis rond die tijd,' geeft ze, summier, als uitleg.

Patiënt. Het woord past niet in deze omgeving, roept vragen op. Er valt een verlegen stilte. Ik vang tersluikse blikken op van Diana, en Thomas schrikt als ik opkijk terwijl hij naar me kijkt.

De sfeer ontspant als Sarah zegt: 'Rachel is jurist in het advocaten-collectief van Cairns.'

'Aha,' zegt Diana, 'het collectief dat in de krant werd genoemd.' Het gerechtelijke vonnis uit het krantenartikel is haar niet ontgaan. Ze kent de omgeving vanwege haar werk, de plaats waar de moord zich afspeelde, en ook een paar van de betrokkenen. Diana deelt de overweging van de rechter. 'Twee keer straffen is dubbelop.'

Na een korte stilte vraagt ze: 'Ben jij de vrouw die enige tijd zoek was?'

Ik weet niet hoe zij dat weet, kijk haar vragend aan, maar voor ik iets kan zeggen, geeft Jane antwoord.

'Zij is die vrouw, en het onderzoek naar de verdwijning is in volle gang. Het is niet goed hier nu over te praten. Bovendien heeft ze moeite met haar geheugen en haar stem.'

'Ik heb contact met oud-collega's en hoor weleens wat.' Diana laat zich niet uit het veld slaan. 'Ga je terug naar je werk?'

'Ja. Ik herinner me de zaak, ik heb eraan gewerkt.'

Ik heb nu alle aandacht en worstel met woorden die over elkaar heen tuimelen. Het bloed kruipt naar mijn wangen.

'Ben je het eens met de rechter?' Thomas heeft een zachte stem. Ik knik.